

FIP-NÄYTTELYISSÄ SOVELLETTAVAT KIRJALLISUUDEN ARVOSTELUN ERITYISSÄÄNNÖT (SREV)

Artikla 1: Kilpailunäyttelyt

FIP:n näyttelykokoelmien yleisten arvostelusääntöjen (GREV) artiklan 1.4 mukaisesti nämä erityissäännöt on laadittu täydentämään GREV-sääntöjä, filateelisen kirjallisuuden arvostelun osalta. Katso myös "Kirjallisuuden arvostelun erityissääntöjen tulkintaohjeita".

Artikla 2: Kilpailukohteet

Filateeliseen kirjallisuuteen kuuluu kaikki keräilijöiden saatavilla oleva postimerkkejä, postihistoriaa sekä niiden keräilyä ja niihin liittyviä erikoisalueita koskeva painettu viestintä.

Artikla 3: Kirjallisuusluokan kohteita koskevat periaatteet

Filateelinen kirjallisuus jaetaan seuraaviin luokkiin:

1. Käsikirjat ja erikoistutkimukset
  - a) käsikirjat,
  - b) erikoistutkimukset,
  - c) erikoistutkimusten artikkelit,
  - d) kirjaluetelot ja vastaavat,
  - e) näyttelyluettelot,
  - f) erikoisluettelot, jotka käsittelevät yhden tai useamman maan filateelisiä julkaisuja, alalajeja, mitätöintejä tai muita erityisnäkökohtia,
  - g) julkisten filateelisten luentojen käsikirjoitukset (ml. radion, television, elokuvien ja diakuvaesitysten käsikirjoitukset),
  - h) vastaavanlaiset erityisteokset.

2. Yleisluettelot

Maailmanlaajuiset, alueelliset tai yhtä aluetta koskevat luettelot, joita ei asia-sisällön yleisyyden vuoksi voi sisällyttää erikoisluetteloiden ryhmään.

3. Filateeliset aikakauslehdet

Filateeliset julkaisut ja sanomalehdet, yhdistysjulkaisut, järjestöjulkaisut, vuosi-kirjat ja vastaavat.

4. Artikkelit

Yleisluontoiset artikkelit filateelisissa ja muissa julkaisuissa.

Artikla 4: Kirjallisuusluokan arvosteluperusteet

4.1 Kirjallisuusluokan kohteet arvostellaan seuraavien perusteiden mukaan:

Aiheen käsittely,
Omaperäisyys, merkittävyys ja tutkimuksen perusteellisuus,
Tekninen toteutus,
Esitystapa.

4.2 "Aiheen käsittely" -perusteen mukaan arvioidaan kohteen kirjoitustyyliä, selkeyttä ja asian selvittämiseen liittyviä taitoja.

4.3 "Omaperäisyys, merkittävyys ja tutkimuksen perusteellisuus" -kohdan mukaan arvioidaan kohteen sisältämän aiheen yleistä merkittävyyttä sekä kohteessa esitettyjä uusia havaintoja, tutkimusta, analyysiä tai lähestymistapaa, jotka osoittavat esitettävän aiheen kaikinpuolista ymmärtämistä.

4.4 "Tekninen toteutus" -perusteen mukaan arvioidaan seuraavia kohtia: otsikko-sivu ja painoasu, sivujen numerointi, kiitokset avustajille, lähdeluettelo, hakemisto ja teoksessa käytetty kuvitus.

4.5 "Esitystapa" -perusteen mukaan arvioidaan kirjan sidonnan, painoasun ja vastaavien tuotantotekijöiden vaikutusta teoksen käytettävyyteen. Pelkkien kaupallisten perusteiden välttämiseksi tätä kohtaa arvioidaan vain, jos esitystavalla on kielteisiä vaikutuksia.

Artikla 5: Kohteiden arvostelu

5.1 Kirjallisuusluokan kohteiden arvostelun suorittavat erikoisalansa hyväksytyt asiantuntijat GREX V-osan artiklojen 31 ja 47 mukaan (GREV artikla 5.1).

5.2 Seuraavat suhdeluvut on tarkoitettu ohjaamaan tuomaristoa kirjallisuusluokan kohteiden tasapainoisessa

arvostelussa (GREV artikla 5.2):

Aiheen käsittely: 40

Omaperäisyys, merkittävyys ja tutkimuksen perusteellisuus: 40

Tekninen toteutus: 15

Esitystapa: 5

Yhteensä: 100

Artikla 6: Loppusäädöksiä

6.1 Jos käännettyjen sääntöjen tulkinnassa syntyy erimielisyyksiä, pidetään englanninkielistä tekstiä ratkaisevana.

6.2 Nämä FIP-näyttelyissä sovellettavat kirjallisuusluokan kohteiden arvostelun erityissäännöt (SREV) on hyväksytty 54. FIP-kongressissa Roomassa 5.11. 1985. Ne astuivat voimaan 5.11.1985 ja koskevat näyttelyitä, joille on myönnetty FIP:n suojelus, hyväksyntä tai tuki 54. FIP-kongressissa tai sen jälkeen.

FIP-NÄYTTELYISSÄ SOVELLETTAVAT KIRJALLISUUDEN ARVOSTELUA TÄYDENTÄVÄT SÄÄNNÖT

Sääntö 1

Nämä kirjallisuusluokan kohteiden hyväksymistä koskevat täydentävät säännöt on laadittu FIP:n näyttelyiden yleissääntöjen (GREX) artiklan 4.9 mukaan ja ne koskevat kaikkia kirjallisuusluokan kohteita FIP:n yleis- ja erikoisnäyttelyissä (GREX artikla 2).

Sääntö 2

Täydennyksenä GREX-artiklaan 16.1 kohteiden näytteilleasettajana voi toimia tekijä, kokoonpanija, toimittaja, julkaisija, sponsoroiva järjestö tai yhteisö tai kuka tahansa, jolla on aineiston omistusoikeudet.

Sääntö 3

Kirjallisuuskohde voidaan hyväksyä edellyttäen, että säännössä 2 määritelty näytteilleasettaja täyttää GREX artiklan 9.1 vaatimukset. Äskettäin ilmestyneet julkaisut, joilla ei ole ollut mahdollisuutta osallistua kansalliseen näyttelyyn, voivat osallistua välittömästi FIP-näyttelyyn (GREX artiklan 4.9 hyväksymä GREX artiklan 9.3 sääntö).

Sääntö 4

Kirjallisuusluokan kohteille käytetään erillistä hakemuslomaketta. Muun näyttelytoimikunnan tarvitseman tiedon lisäksi tästä lomakkeesta tulee selvittää julkaisuajankohta, kustantaja, sivumäärä, (lehtien kohdalla) ilmestymiskerrat ja kohteen tilaustiedot (osoite, hinta).

Sääntö 5

Näytteilleasettaja toimittaa kustakin kirjallisuuskohteesta kaksi kappaletta, toisen tuomariston käyttöön ja toisen näyttelyn lukuhuoneeseen GREX artiklan 6.7 mukaisesti. Näyttelytoimikunta lähettää näyttelyn jälkeen yhden kappaleen FIP:n sihteeristölle FIP:n kirjastoon ja toinen sijoitetaan näyttelyn järjestävän liiton osoittamaan kirjastoon, paitsi jos näytteilleasettaja nimenomaan vaatii näiden kappaleiden palauttamista.

Sääntö 6

Kirjallisuusluokan kohteen osallistumismaksun tulee vastata kyseisen näyttelyn yleisessä kilpailuluokassa esitettävän kokoelman yhden kehysten maksua.

Sääntö 7

Näyttelytoimikunta luovuttaa tuomaristolle luettelon kirjallisuusluokan kohteista vähintään kolme kuukautta ennen näyttelyä.

Sääntö 8

Käsikirjojen ja erikoistutkimusten julkaisuajankohta ei saa olla viittä vuotta näyttely-vuotta aikaisempi. Kaikkien muiden kohteiden julkaisuajankohta ei saa olla kahta vuotta näyttelyvuotta aikaisempi. Moniosaisen teosten kohdalla kunkin osan julkaisuajankohta ratkaisee. Korjattuja painoksia pidetään uusina julkaisuina. Aikakauslehdistä asetetaan näytteille välittömästi näyttelyä edeltäneen vuoden vuosikerta. Kirjallisuusluokan kohteeksi voidaan hyväksyä kooste, jossa on vähintään kymmenen eri lehtiartikkelia.

Sääntö 9

Kirjallisuusluokan mitaleissa tulee olla sana "kirjallisuus" kokonaan tai lyhennettynä. Kirjallisuusluokan kohteille voidaan myös antaa erikoispalkintoja (GREX artikla 7.5).

Sääntö 10

Kirjallisuusluokan tuomarien on kyettävä lukemaan ainakin kahta kieltä, joista toisen tulee olla jokin FIP:n viidestä virallisesta kielestä (perussääntöjen artikla 27.1).

Sääntö 11

Jos käännettyjen sääntöjen tulkinnassa syntyy erimielisyyksiä, pidetään englanninkielistä tekstiä ratkaisevana.

Sääntö 12

Nämä FIP-näyttelyissä sovellettavat kirjallisuusluokan kohteiden arvostelua täydentävät säännöt on hyväksytty 54. FIP-kongressissa Roomassa 5.11.1985 ja korvaavat kaikki aikaisemmat kirjallisuuden erityissäännöt. Ne astuivat voimaan 5.11.1985 ja koskevat näyttelyitä, joille on myönnetty FIP:n suojelus, hyväksyntä tai tuki 54. FIP-kongressissa tai sen jälkeen.

KIRJALLISUUSLUOKAN KOHTEIDEN ARVOSTELUSÄÄNTÖJEN TULKINTAOHJEITA

Johdanto

Nämä tulkintaohjeet on tarkoitettu tarkistuslistaksi, joka on riittävän yksityiskohtainen palvellakseen sekä filateelisen kirjallisuuden erikoisnäyttelyitä että yleisnäyttelyitä, joissa kirjallisuus on vain yksi monista kilpailuluokista.

Yleisperiaatteet

Vaikka suurin osa filateelisen kirjallisuuden esittämistä koskevista periaatteista noudattaa muihin kilpailuluokkiin verrattavia periaatteita, on myös joitakin selviä eroja.

Ensiksikin, kirjallisuuskohteen merkitystä ja tärkeyttä ei voi nähdä ulkoapäin. Kirjallisuuskohteiden täytyy arvostella sen sisällön perusteella, mistä syystä on selvää, että tuomareiden on tunnettava kohteen sisältö ennen näyttelyn alkua. Vaikka arvosteluun varatut kolmesta viiteen päivää antavat mahdollisuuden silmäillä ja osin lukeakin kohteita, aika ei riitä siihen, että jokainen tuomari lukisi huolella jokaisen teoksen.

Toiseksi, kirjallisuusluokan kohteita ei voida purkaa ja parantaa seuraavaa näyttelyä varten. Monissa tapauksissa kirjallisuuskohteet edustaa elinikäistä tutkimustyötä ja saavutusta, joka palvelee filatelisteja tulevina vuosina. Tästä johtuen kirjallisuuden näytteille asettaminen täytyy katsoa ensisijaisesti tällaisen kirjallisuuden toiminnan rohkaisemiseksi ja edistämiseksi ja vasta toissijaisesti kilpailuksi eritasoisista palkinnoista.

Kolmanneksi, yleisöllä täytyy tästä syystä olla mahdollisuus tutustua esitettävään kirjallisuuteen. Kirjojen näkeminen lukitussa hyllyssä antaa vain vähän tietoa ja on karhunpalvelus niin katsojille kuin näytteilleasettajille. Sisältö on kiinnostava, eivät kannet.

FIP on kehittänyt laajan kokoelman sääntöjä filateelisten näyttelykokoelmien arvostelemiseksi, joihin sisältyvät kaikkia kilpailuluokkia koskevat yleiset FIP:n periaatteet. Filateelista kirjallisuutta koskevat periaatteet on julkaistu FIP-näyttelyissä sovellettavissa kirjallisuuden arvostelun erityissäännöissä. Niitä täydentävät FIP-näyttelyissä sovellettavat kirjallisuuden arvostelua täydentävät säännöt, jotka ottavat huomioon kirjallisuusluokan yksilölliset piirteet. Nämä kaksi asiakirjaa yhdessä muodostavat vaatimukset FIP-näyttelyiden kirjallisuusluokan kohteiden esittämiseksi ja arvostelulle.

Arviointimenetelmän käyttö

Pistejärjestelmä yhdessä asianmukaisten "arvostelulomakkeiden" kanssa voi auttaa tasapuolisessa ja järkevässä arvostelussa. Kuitenkin on syytä korostaa, ettei menetelmää tule soveltaa mekaanisesti; kokoelman loppupisteet tulee arvioida tämän luokan kohteiden yleisen laatutason perusteella.

Tässä yhteydessä saattaa olla avuksi antaa joitakin todellisia esimerkkejä pistejärjestelmän käytöstä. Näitä esimerkkejä ei ole poimittu todellisista palkintolautakunnan tuloksista, mutta ne toimivat esimerkkeinä tuomarityöskentelyssä syntyneistä arvioinneista.

1) The Postal History of the Forwarding Agents, by Ken Rowe, published 1984 by L. Hartmann:

Aiheen käsittely (enintään 40 pistettä) 38

Hyvin selkeä esitys vaikeasta, maailmanlaajuisesta aiheesta; kirjaa on helppo käyttää ja se on luotettava.

Omaperäisyys, merkittävyys ja tutkimuksen perusteellisuus

(enintään 40 pistettä) 37

Erityisen korkeat pisteet omaperäisyydestä; Rowe oli ensimmäinen, joka on systemaattisesti käsitellyt tätä postihistorian aluetta (vuosina 1966 ja 1974) innostaen muita tutkijoita vastaavaan työhön. Aihe on myös huomattavan merkittävä. Melko perusteellinen ottaen huomioon maailmanlaajuisuuden, mutta äskettäin julkaistu Drombergin kirja "Finnish forwarding agents" luettelo monia tärkeitä agentteja, jotka Rowelta puuttuvat.

Tekninen toteutus (enintään 15 pistettä) 13
Joitakin ongelmia ristiviittauksissa ja viitteiden sijoittelussa.

Esitystapa (enintään 5 pistettä) 4

Yhteensä 92 (kulta)

2) Eesti Filatelist / The Estonian Philatelist / Der Estnische Philatelist,
No 30 (1984)

Ruotsissa ja New Yorkissa toimivien Viron filatelistiyhdistysten vuosijulkaisu. Toimittaja Elmar Ojaste, 288 sivua.

Aiheen käsittely (enintään 40 pistettä) 34

Yleisesti ottaen hyvin kirjoitettu ja toimitettu, kuvia ja taulukoita käytetty hyvin. Suurin osa artikkeleista on käännetty useammille kielille tai niissä on vähintään monen kieliset yhteenvedot. Kaikki artikkelit eivät ole selkeydeltään ja tekniseltä toteutukseltaan samantasoisia.

Omaperäisyys, merkittävyys ja tutkimuksen perusteellisuus (enintään 40 pistettä) 32

Julkaisu on Viron filatelian tutkiva lähde ja sisältää runsaasti uutta tietoa. Arvosteltavassa julkaisussa on useita muista lähteistä lainattuja artikkeleita; myöskään kaikki aineisto ei koske filateliaa (joitakin numismaattisia ja errinofiliaan liittyviä artikkeleita).

Yksittäisellä vuosijulkaisulla ei voi olla äskettäin ilmestyneen Handbook of Estonian Philately -käsikirjan syvyyttä, vaikka on syytä muistuttaa, että suuri osa käsikirjan aineistosta oli alun perin kirjoitettu vuosijulkaisua varten.

Tekninen toteutus (enintään 15 pistettä) 14

Esitystapa (enintään 5 pistettä) 4

Paikka paikoin heikko offsetpainanta, joka vaikuttaa kuvattujen kuorten ja dokumenttien luettavuuteen.

Yhteensä 84 (vermeil)

Kannattaa huomata, että yllä esitetyt kommentit on tarkoitettu kuvaamaan sitä ajatteluprosessia, joka tarvitaan "numeeriseen" arvosteluun pääsemiseksi. Tässä prosessissa on korostettava kahta seikkaa.

Ensiksi, tuomarien tulisi aluksi etsiä arvostelukohteiden myönteisiä ominaisuuksia mieluummin kuin arvioida, "kuinka monta pistettä voin vähentää?" Toiseksi, kaikki arvioinnit täytyy suhteuttaa siihen, mitä muuta samasta aiheesta on julkaistu, kuinka hyvin vastaavia asioita on käsitelty muissa julkaisuissa ja myös kuinka tärkeä kyseinen julkaisu on yhdelle maalle tai kieliryhmälle verrattuna muihin. Nämä suhteelliset tekijät voivat kaikki muuttua vuodesta toiseen tai näyttelystä toiseen ja on pidettävä mahdollisena, että tällaiset muutokset vaikuttavat julkaisun arvosteluun.